

Agrární ekonomika a politika - II

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Aktivita 02

prof. Ing. Věra Bečvářová, CSc.

becvar@mendelu.cz

Brno 13. 11. 2009

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Základní problémové okruhy

- 1. Trhy v agrobiznisu** – základní typy a jejich charakteristiky
- 2. Formování poptávky** po potravinách a její specifika v současném prostředí
- 3. Formování nabídky** zemědělských produktů a potravin, obecné i specifické limity
- 4. Trhy a účinnost výrobních faktorů** - vliv agrární politiky na využití VF z hlediska růstu konkurenceschopnosti zemědělství a rozvoje venkovských regionů

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trh

Obecně : problém ekonomické volby,
tj. produkční a spotřební rozhodnutí subjektů
na trhu - domácností, firem, jednotlivců

Signálem pro ekonomickou volbu subjektů
(kupujících a prodávajících) jsou především
tržní ceny, které se za předpokladu dokonalé
konkurence utvářejí volně na základě souhrnu
zamýšlených nabídek a poptávek subjektů na
dílčích trzích jednotlivých statků a služeb.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

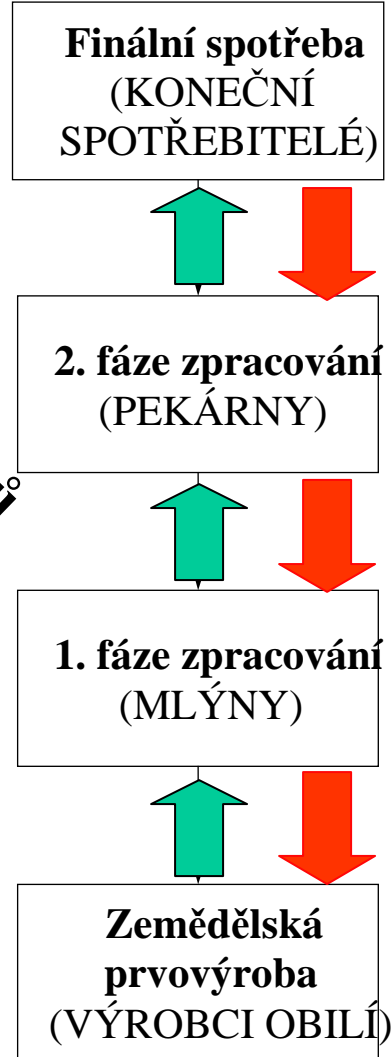
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Potravinářská pšenice – typy trhů

Trh potravinářských výrobků

Trh zemědělských výrobků

TRH 1
poptávka spotřebitelů
po pekařských
výrobcích

TRH 2
poptávka pekáren po
mouce

TRH 3
poptávka mlýnů po
potravinářském obilí

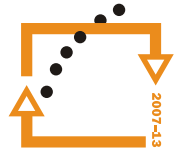
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

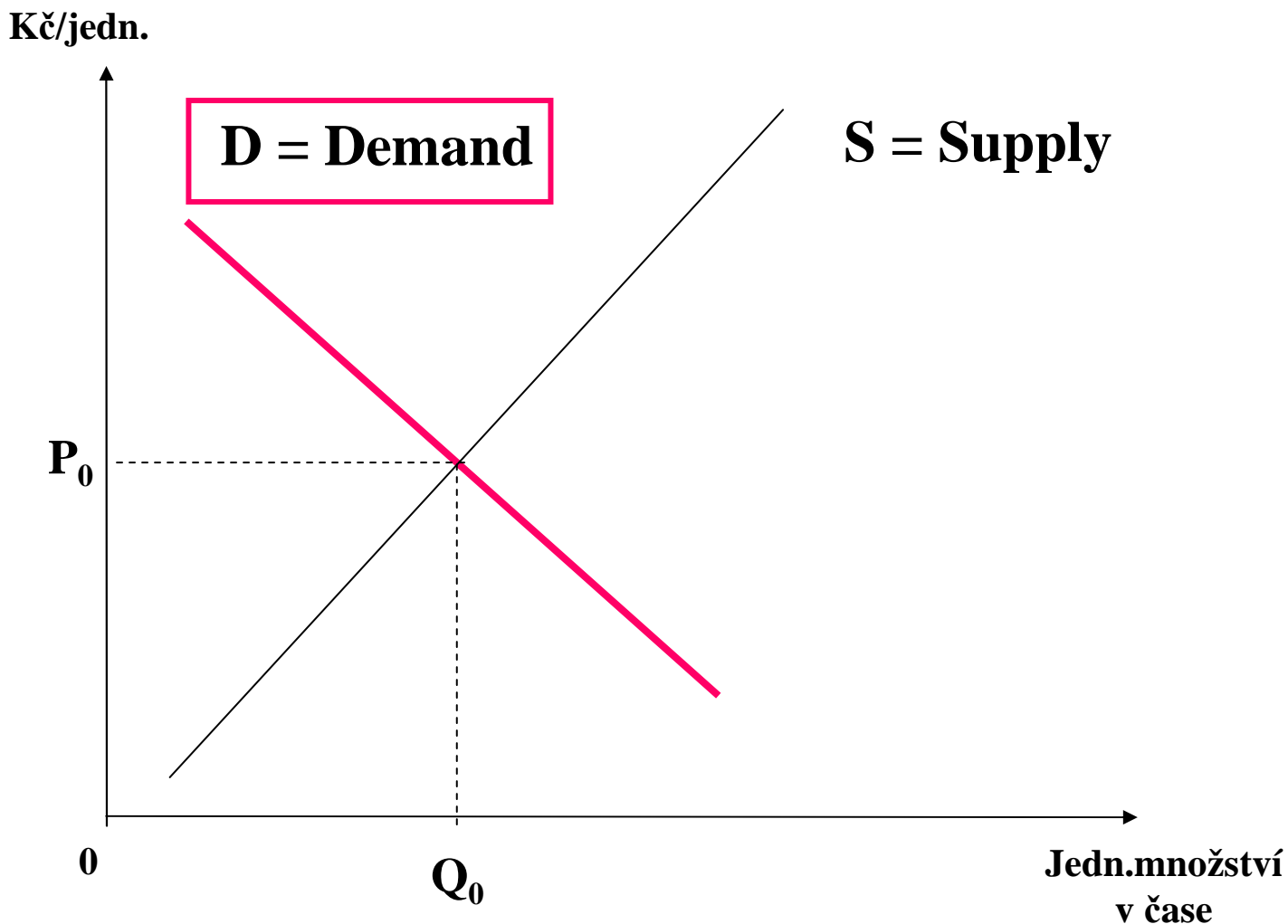
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Poptávka, ceny a rovnováha

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Faktory ovlivňující poptávku po produktu

- ✓ **Cena produktu**
- ✓ **Cena substitutů produktu** (*rostl. tuk – máslo*)
- ✓ **Cena komplementárních (doplňkových) produktů** (*provázek – balík, sele – rožeň, kaviár - šampaňský*)
- ✓ **Příjem spotřebitelů**
- ✓ **Spotřebitelské preference** /*chut'ové zvyklosti spotřebitelů*
- ✓ **Očekávání dalšího růstu cen produktu**
- ✓ **Počet spotřebitelů – růst populace**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

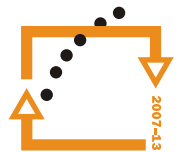
Pružnosti funkce poptávky (elasticita)

Odlišná reakce spotřebitelů na změnu

- **ceny daného statku** (cenová elasticita poptávky) *%změna poptávaného množství / jednotková změna ceny*
- **příjmu spotřebitele** (důchodová elasticita) *%změna poptávaného množství / %změna příjmu spotřebitele*
- **ceny jiného zboží** (křížová cenová elasticita) *%změna v poptávaném množství produktu A (máslo) / %změna ceny u produktu B (pokrmové tuky)*

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vliv změny příjmu a poptávka důchodová elasticita

Engelův zákon: *s růstem příjmů lidí klesá podíl výdajů za potraviny /Ernst Engel (1857):*

- ✓ jedná se o **pokles v proporcí**, relativním podílu z (rostoucího) příjmu, absolutně jsou částky vyšší
- ✓ s růstem národního důchodu lze očekávat pokles procenta spotřebitelských výdajů za potraviny
- ✓ důchodová elasticita poptávky po potravinách v hospodářsky vyspělých zemích je obecně nízká, naopak v zemích s nižšími příjmy je vyšší

*Je diferencovaná podle druhu potravin a
úrovně příjmů*

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

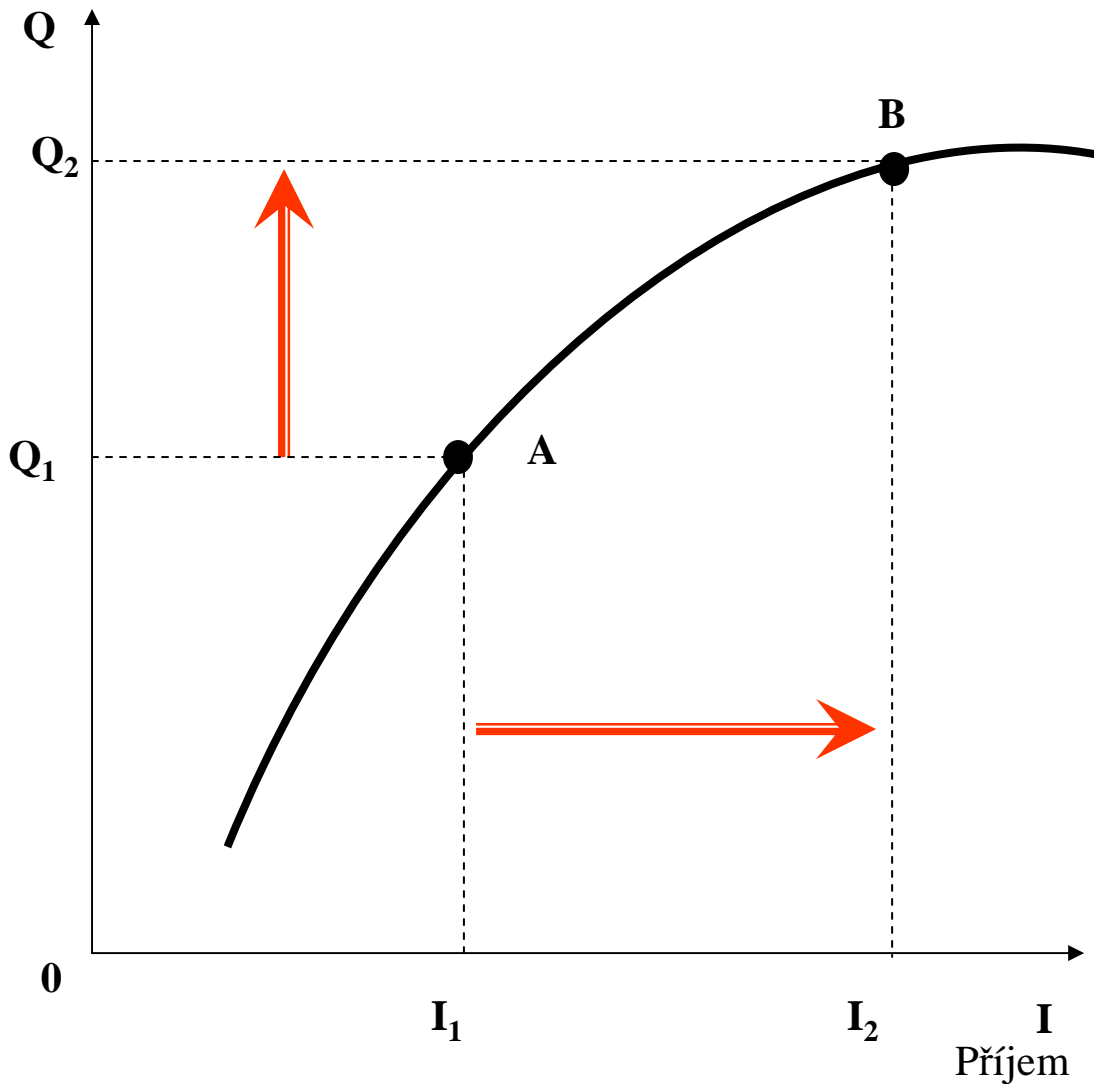
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Engelova křivka pro potraviny

Nakoupené množství

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Spotřebitelské preference a poptávka po potravinách

- ✓ ***Chut'ové zvyklosti*** – promítají se zde vlivy sociologické, psychologické, antropologické, **strukturální odezvy** v komoditní poptávce – velmi malé změny v dlouhodobém horizontu
- **Sociální skupiny, etnické skupiny**
  - **Vliv náboženství**
  - **Specifická jídla o svátcích (vánoce, velikonoce,...)**

Rozhodující vliv na změnu preferencí a změnu struktury poptávky ve střednědobém horizontu mají **2 faktory: reklama a zdravot. doporučení**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Populace a poptávka po potravinách

Obecně – *diferencovaný vývoj* populace

(hospodářsky rozvinuté x rozvojové země), změny

- v úrovni nabídky a poptávky, *prostorový nesoulad*
- v úrovni a struktuře poptávky, v důsledku změn ve
  - ✓ věkové struktury
  - ✓ struktury a příjmu sociálních skupin obyvatelstva
  - ✓ chuťových zvyklostech daných oblastí a jejich změně
  - ✓ *rozvoji liberalizace agrárního trhu a ve vývoji agrobiznysu ve světě (globalizace)*

Zdvojnásobení poptávky po potravinách ve střednědobém výhledu

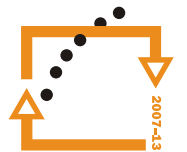
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

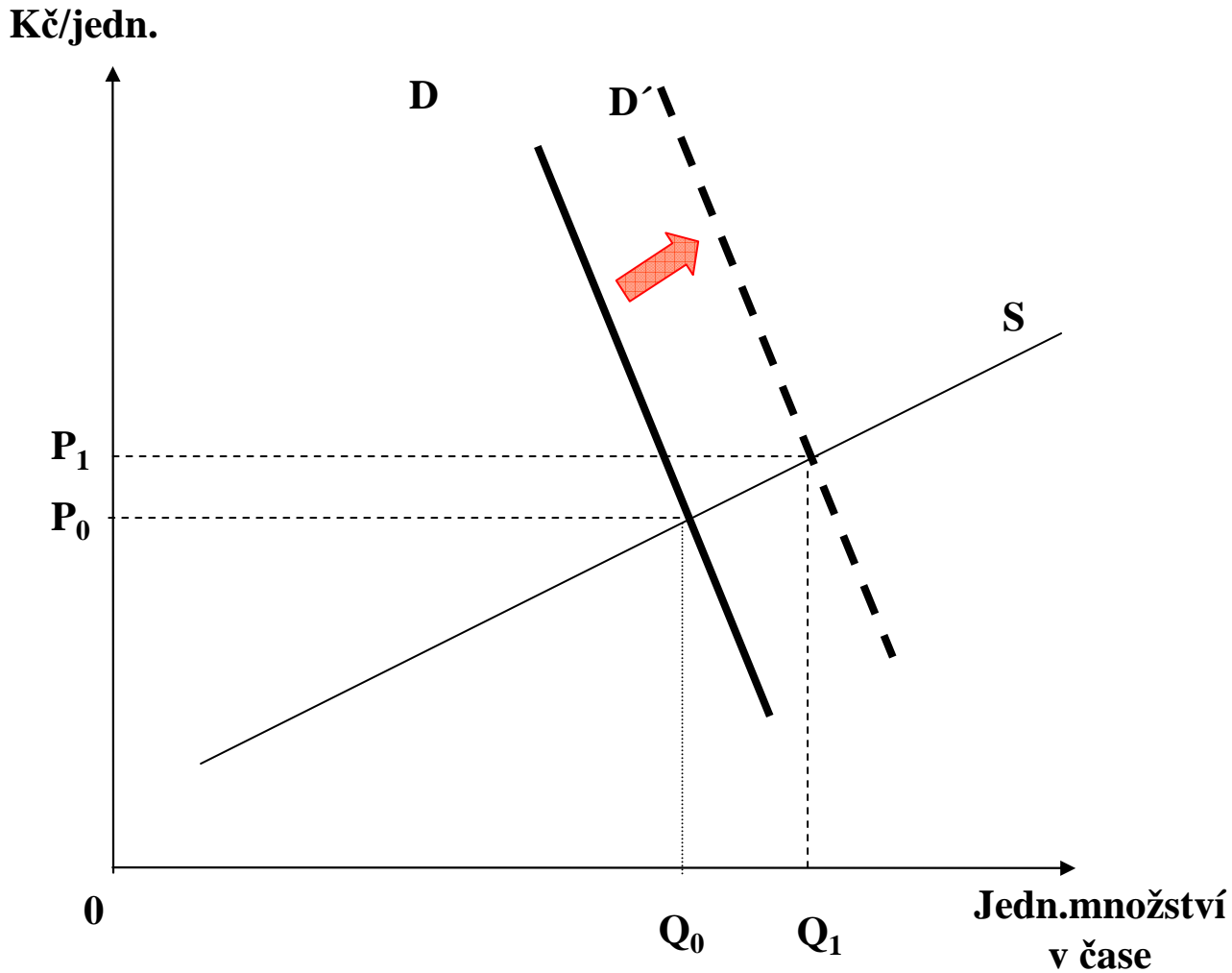
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

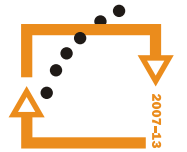
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vliv růstu populace na trh potravin

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Agrární trh - poptávka

- ✓ **Odvozena od poptávky po finálních produktech** *vývoj poptávky po potravinách a zemědělských surovinách není lineárně závislý z hlediska množství, času, ani místa,*
- ✓ **Má nízkou cenovou a důchodovou pružnost** *spotřeba potravin má dané hranice minimální i maximální spotřeby (fyziologické limity)*
- ✓ **Změna tržní ceny** *za jinak nezměněných podmínek, vyvolává pouze malé změny v objemu spotřeby potravin,*
- ✓ **Při růstu důchodu** *(a vysokém stupni nasycenosti potravinami) klesá přírůstek výdajů za potraviny na jednotku přírůstku důchodů obyvatelstva = podíl výdajů za potraviny z důchodů obyvatelstva v dlouhodobém vývoji klesá.*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

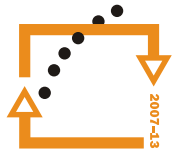
Nabídka zemědělských produktů ***a potravin***

Obecně: vztah mezi nabízeným množstvím
(Q_s) a tržní cenou (P)

- ✓ typický rostoucí průběh křivky (zákon rostoucí nabídky)
- ✓ tržní cena – pokrýt náklady na výrobu nebo na získání daného produktu

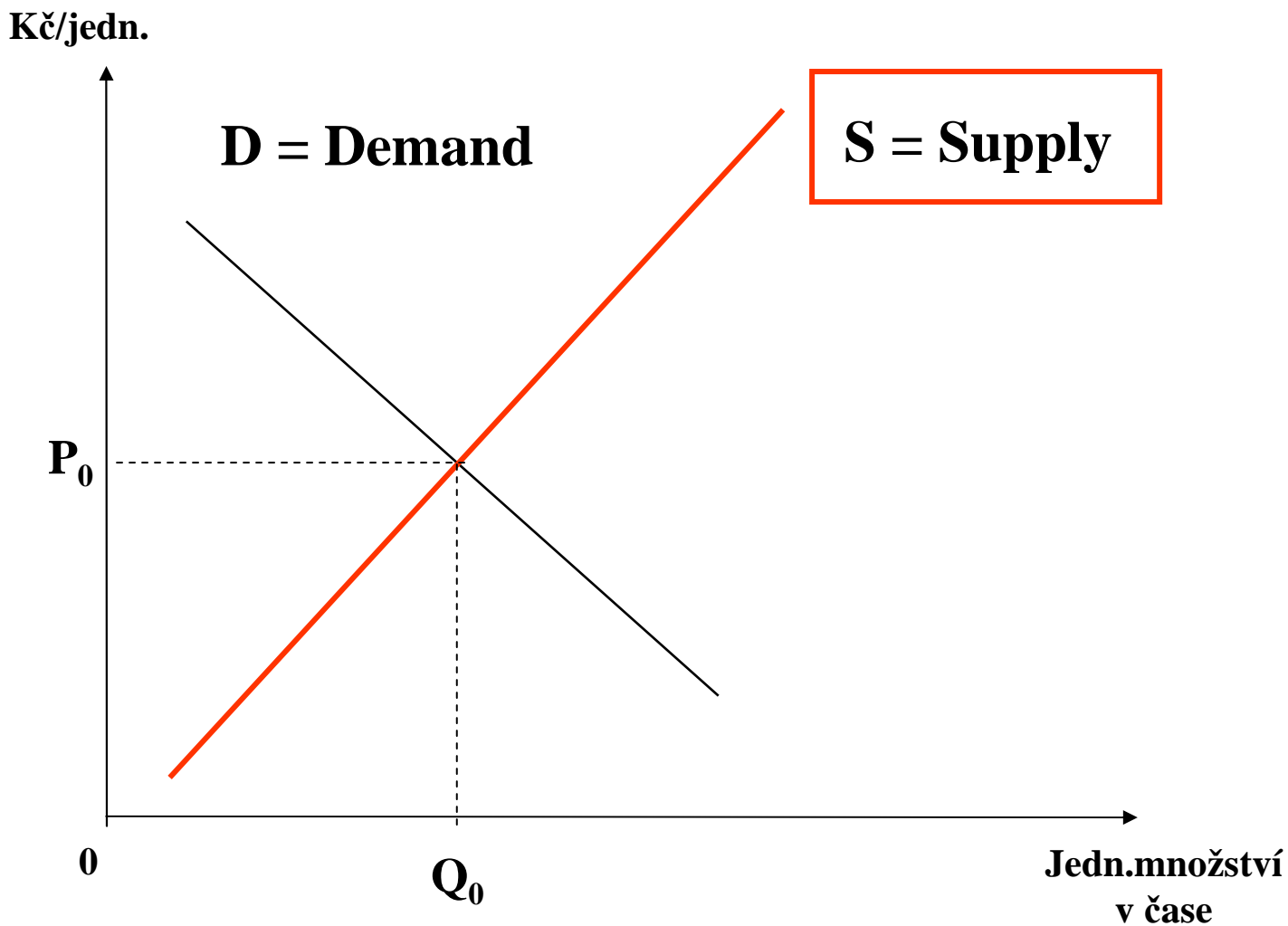
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Tržní rovnováha

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Faktory ovlivňující nabídku

- ✓ **Cena** produktu (*rozhodnutí mnoha výrobců o využití půdy diferencované kvality !!*)
- ✓ **Cena** dalších produktů, které podnik může vyrábět (*vztahy produkt-produkt při využití půdy*)
- ✓ **Cena** výrobků produkovaných společně (*mléko-maso, mák-makovina, len semeno-stonky*)
- ✓ **Náklady** na produkci (*ceny a využití faktorů – intenzita*)
- ✓ Úroveň **technologie** (*technologie + vliv šlechtění, výzkum, vývoj – růst výnosů při dané úrovni vstupů*)
- ✓ **Cíle** výrobců (*ne vždy zisk - viz sociální struktura*)
- ✓ **Očekávání** změny cen produktu
- ✓ **Nepředvídatelná rizika** (*počasí + spojená s časovými a reprodukčními problémy v přizpůsobení*)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Faktory limitující nabídku zemědělských produktů

! Rozdíl v záměru výrobce a skutečné nabídce

Rozhodující vliv má:

- 1. Vliv průběhu počasí a výskyt chorob a škůdců na rostlinách a zvířatech**
- 2. Časové zpoždění nabídky při reakci na cenové podněty (*vliv biologického charakteru výroby, komoditně diferencovaný*)**
- 3. Agrární politika státu (*podpory, omezení – set aside, kvóty*)**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nabídka a ceny v zemědělství

- **Krátké období: vysoké** ceny produktu - vyšší spotřeba krmiv, hnojiv pro vyšší output ⇒ růst variabilních nákladů - **nízké** ceny produktu - problém pokrytí nákladů nezbytné (pravidelně se opakující) práce a fixních nákladů
- **Dlouhodobý horizont: vysoké** ceny produktu – vyplatí se investice do půdy (meliorace, zúrodnění rekultivace), převod TTP do orné půdy - **nízké** ceny produktu – ústup z horších půd , zatravnění, fixní náklady mají jinou strukturu, ale se mohou měnit (např. odvodnění a další zásahy do půdy),

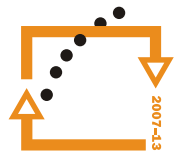
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Elasticita nabídky v zemědělství

✓ **Cenová elasticita nabídky** = % změna nabízeného množství/ jednotková změna ceny; vliv má:

- Možnost a náklady skladování
- Charakter technologie a výrobního procesu
- Čas poskytnutý pro přizpůsobení se nové ceně
- Vliv očekávání změny cen, ochota k riziku
- Citlivost nabídky na cenový pohyb (zemědělská *citlivější na růst ceny než na pokles*).

✓ **Elasticita nabídky v zemědělství:** 4 specifické faktory snižující citlivost na změny cen – konzervativnost výroby

- **Čas** (*doba chovu zvířat, doba vypěstování plodin*)
- **Struktura nákladů** (*vysoký podíl fixních nákladů*)
- **Specializace výrobních zařízení** (*dojírna, kombajn*)
- **Řízení nabídky** – kvóty, vynětí půdy z obdělávání ...

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nabídka a ceny dalších produktů v zemědělství

- ✓ ***Komplementární (doplňkové) produkty:*** změna ceny jednoho produktu ovlivňuje výstup druhého (*mléko-maso, vlna-skopové, obilí-sláma*) ! **Snížení produkce mléka ! – vliv na trh hovězího masa (snížení stavů krav)!! , *rozhodující produkt*** – vliv na produkční rozhodování výrobce
- ✓ ***Konkurenční produkty:*** produkty využívající stejné vstupy (pšenice – ječmen, cukrovka – brambory); problém alokace fixních vstupů. *Změna ceny konkurenčního produktu, který lze na farmě pěstovat, posunuje křivku poptávky (vpravo nebo vlevo)*

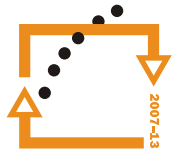
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nabídka a změna nákladů na produkci

Obecně:

- **růst nákladů** na produkci – posun nabídkové křivky doleva,
  - **pokles** nákladů – posun křivky doprava
- ✓ Silněji než samotná změna ceny vstupu v jednotlivé položce nákladů – *podíl položky ve variabilních nákladech* výroby dané komodity (krmivo, medikamenty)

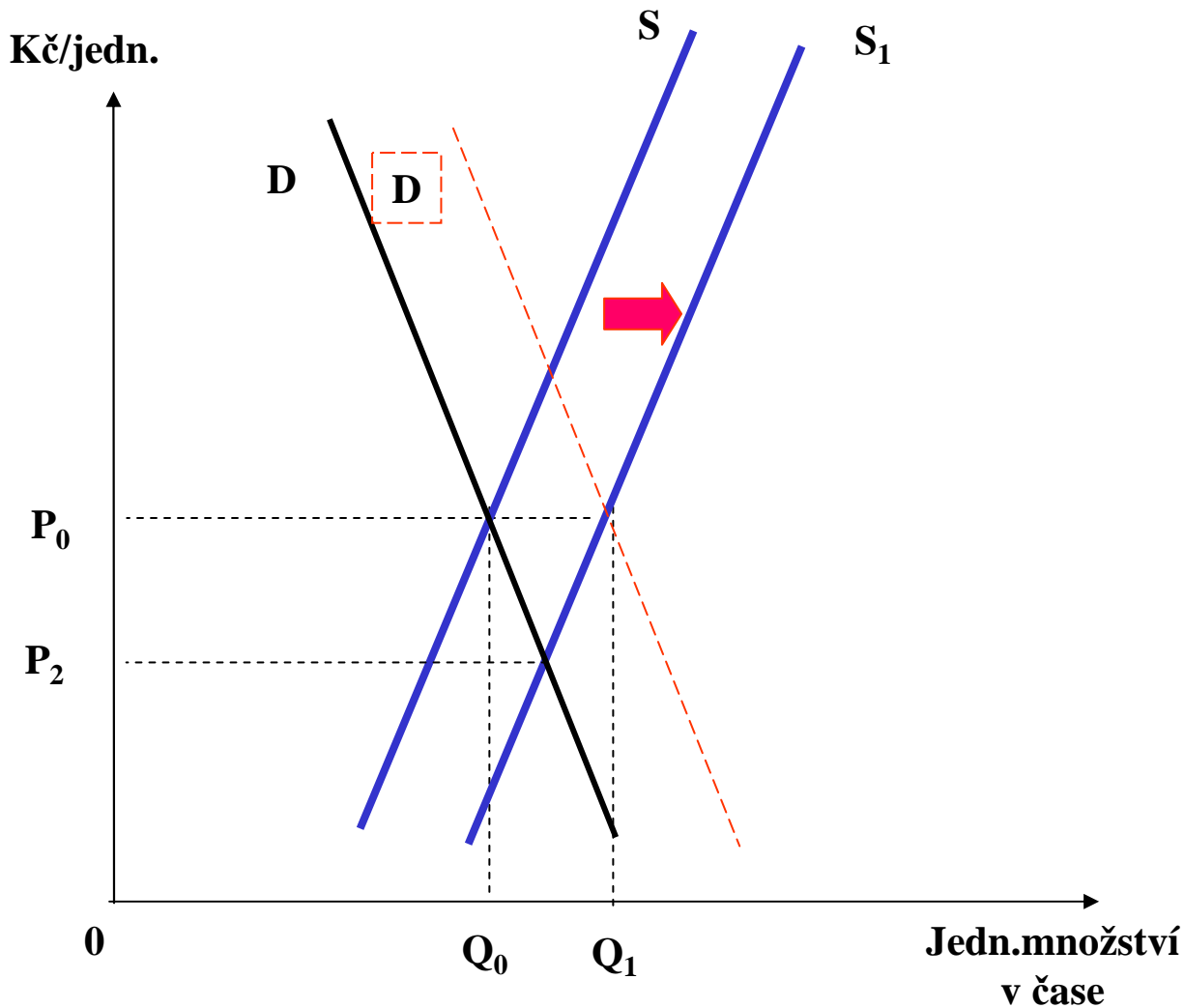
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vliv poklesu nákladů na nabídku a cenu

Faktory ovlivňující procesy inovací

- **Změny v relativních cenách vstupů:** *růst ceny práce stimuluje k hledání způsobů výroby s nižší pracovní náročností resp. s vyšší produktivitou práce, obdobně u půdy – růst ceny stimuluje k vyšší intenzitě využití omezené výměry*
- **Změny v cenách výstupů:** *argumentace 2 pohledy: růst cen produkce – zájem vyrábět více (nové produkty, odrůdy) pokles cen – hledání způsobů jak si udržet stávající příjmy (sniž nákladů, vyšší účinnost faktorů) = zainteresovanost na jiném typu inovací = podle okolností různé typy inovací*
- **Financování výzkumu a vývoje** – *ze státních prostředků, z navazujících odvětví agrobiznisu, podpora rozvoje v celém odvětví, v partikulárních skupinách a člancích řetězců (odlišnost při řešení nedostatku a přebytku produkce)*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Rozhodující faktory ovlivňující nabídku zemědělství jako odvětví

obecně = souhrn nabídek individuálních výrobců

v zemědělství působí další faktory:

- ✓ *Počet podniků (farem) a využití půdy* : při poklesu cen marginální výrobci z trhu – půda ladem (přebytečná), nebo rozdělena mezi úspěšnější producenty *nabídka nemusí nutně klesat = podstatně silnější je vliv poptávky*
- ✓ *Velikost podniků (farem)*: vliv úspor z rozsahu, rozdíl v intenzitě výroby na velkých a malých farmách, intenzivní a extenzivní typ hospodaření, rozdílný vliv cen a nákladů na realizaci zisku

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Objem produkce zemědělství nabízené na trhu

závisí na

Celkovém množství vstupů

Množství výstupu na jednotku vstupu

které závisí na

Ceně produktu

Ceně alternativních produktů

Ceně vstupů

závisí zejména na

Úrovní technologie

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

*Nabídka v zemědělství není příliš citlivá na změny cen
Zvyšuje se v delším období jako výsledek technického rozvoje*

Utváření tržní rovnováhy

na dílčích trzích zemědělských komodit obecně vychází z toho, že

- ✓ *strana poptávky* reaguje poptávaným množstvím na změnu tržní ceny inverzně ($\uparrow P \Rightarrow \downarrow Q_D$), zatímco
- ✓ *strana nabídky* reaguje nabízeným množstvím na změnu tržní ceny souhlasně ($\uparrow P \Rightarrow \uparrow Q_S$).
- ✓ *proces vzájemného přizpůsobování* se tržní ceny a tržního množství probíhá v čase s různými zpožděními mezi změnami tržní ceny a změnami množství poptávky a nabídky

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

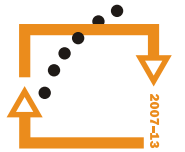
Výrobní faktory nezbytné pro zajištění zemědělské výroby

- **Půda** → → → *renta*
- **Práce** → → → *mzdy a platy*
- **Kapitál** → → → *úrok*
- **Management** – schopnost organizovat ostatní vstupy a přijímat rizika → *zisk*

Vlastnické vztahy, ostatní specifika a úlohy zemědělství – rozvoj venkova .....

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

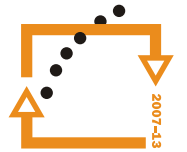
Poptávka po výrobních faktorech do zemědělství je determinována:

- 1. Množstvím výstupu**, který bude produkován užitím daného vstupu (rozdílná poptávka dle kvality půdy, úrovně pracovníků ..)
- 2. Cenou produktu**, který bude užitím daného vstupu vyroben – (informace pro rozhodování velkého počtu výrobců)

Poptávka po výrobních faktorech je poptávkou odvozenou je určována (odvozována) od poptávky po produktu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nabídka výrobních faktorů

- *Vlastníkem VF jsou spotřebitelé (domácnosti)
= **motivací snaha maximalizovat užitek**
(peněžní i nepeněžní aspekty)*
- ***Cena faktoru** je spojená se službou tohoto faktoru
(pronájmem): vliv má zejména časový horizont a
podmínky konkurence – nejen na trhu výrobních
faktorů, ale i na trhu produktů za jeho pomoci
vyrobených*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

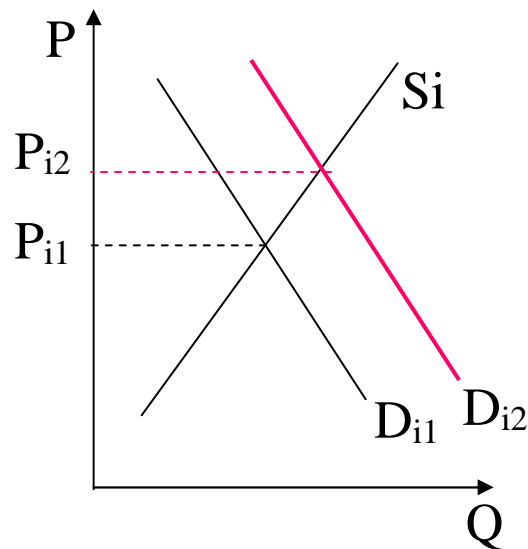
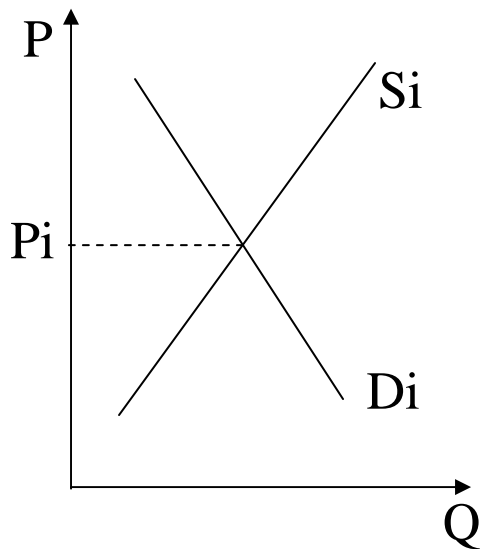
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

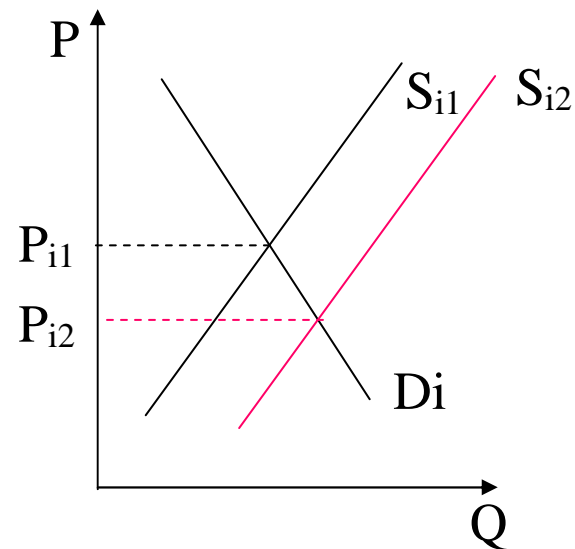
Nabídka vstupů do zemědělství

Je určována především cenou vstupu

ale vliv okolí - posuny křivek

Při růstu cen zem. produktů

Při zvýšení dostupnosti inputu

Půda jako primární výrobní faktor

- ✓ *nerozmnožitelná, výměra v zásadě dána plochou zem. povrchu, který lze zapojit do zemědělského obdělávání*
- ✓ *nezaměnitelná na dané úrovni poznání, technologie a techniky jiným výrobním prostředkem*
- ✓ *živý organismus a aktivní činitel zemědělského výrobního procesu,*
- ✓ *při vhodném obdělávání se neopotřebovává (neztrácí se její užitná hodnota = úrodnost), naopak její úrodnost se může zvyšovat,*
- ✓ *je současně pracovním prostředkem i pracovním předmětem.*

Principy oceňování zemědělské půdy - bonitace

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Současný stav degradace půd

Půdy s nedostačující zásobou vody a využívané pro zemědělství celkem			
Kontinent	Celkem (mil. ha)	Degradovaná oblast (mil. ha)	Degradovaná oblast (%)
Afrika	1 432,59	1 045,84	73,0
Asie	1 881,43	1 311,70	69,7
Austrálie	701,21	375,92	53,6
Evropa	145,58	94,28	64,8
Severní Amerika	578,18	428,62	74,1
Jižní Amerika	420,67	305,81	72,7
Celkem	5 159,66	3 562,17	69,0

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

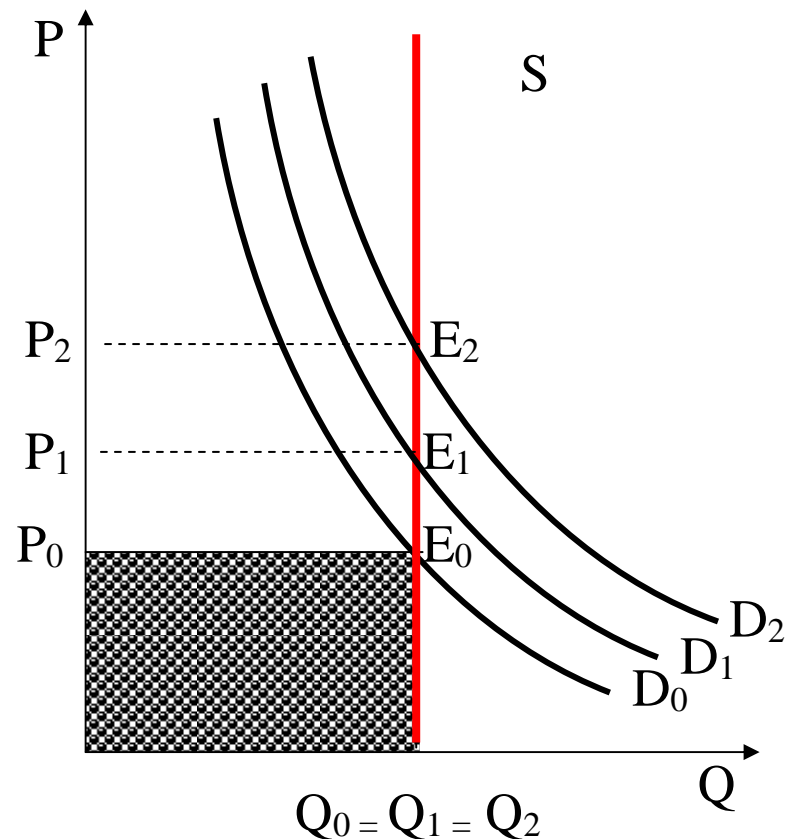
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Půda -- Pozemková renta

*Cena za pronájem půdy – nabídka v krátkém období
absolutně neelastická – na pohyb ceny působí poptávka*

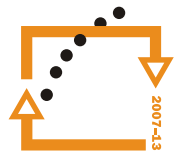
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

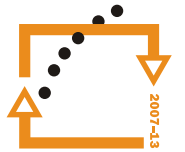
Vliv změny ha výnosů a cen zemědělských produktů na změny poptávky po půdě

Poptávka odvozená

- 1. Při rychlejším růstu fyzického objemu produkce (ve stálých cenách) z ha než je pokles tržních cen zemědělských produktů, roste poptávka po půdě (*pohyb křivky poptávky doprava – růst ceny půdy*)**
- 2. Při rychlejším poklesu tržní ceny zemědělských produktů než je růst fyzického objemu produkce, klesá poptávka po půdě (*pohyb křivky poptávky doleva – pokles ceny půdy*)**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Substituce výrobních faktorů a možnosti zvyšování produkce

Produkce může být zvýšena

Zvýšením rozsahu vstupů

více půdy

a/nebo více práce

a/nebo více kapitálu

Zvýšením produkce na jednotku vstupu

zvýšení produkce z ha půdy

a/nebo zvýšení produkce na jednotku práce

a/nebo zvýšení produkce na jednotku kapitálu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Odvození základní ukazatelů ekonomických výsledků

Celková zemědělská produkce			Saldo provozních dotací a daní	
Produkce RV	Produkce ŽV	Ostatní produkce		
Výrobní spotřeba		Hrubá přidaná hodnota		
Přímé náklady	Ostatní věcné náklady			
		Odpisy	Čistá přidaná hodnota	Saldo investičních dotací a daní
		Externí faktory		Důchod ze zemědělské činnosti
		Mzdové náklady	Pachtovné	
			Úroky	

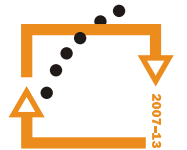
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ